

Buletin Informativ 23-30 Iunie 2019

CUPRINS

ANTREPRENORIATUL SOCIAL STUDIAT ÎN ROMÂNIA DE CĂTRE CALM!.....	2
ACTIVITATEA CALM ÎN SPRIJINUL COMUNITĂȚILOR LOCALE!.....	3
DINU GUȚUȚUI, PRIMAR DE ZBEROAI, NISPORENI: „DE REFORMĂ ESTE NEVOIE, DAR NU ACUM!”	4
EVOLUȚIA VENITURILOR BUGETELOR LOCALE DENOTĂ EȘECUL ÎN DOMENIUL DESCENTRALIZĂRII DIN ULTIMII ANI DIN ȚARĂ.....	6
SITE-UL WWW.SERVICIICOMUNALE.MD OFERĂ POSIBILITATEA DE MĂSURARE COMPARATIVĂ A PERFORMANȚEI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE (APL) ÎN FURNIZAREA SERVICIILOR DE GOSPODĂRIE COMUNALĂ!.....	7
LA GIURGIULEȘTI A FOST MARCATĂ ZIUA DUNĂRII.....	9
CUM PUTEM ASIGURA MOBILITATEA URBANĂ SUSTENABILĂ ÎN CAPITALĂ? EXPERTUL IPRE A ANALIZAT SUBIECTUL!.....	10
REUNIUNEA COMITETULUI DIRECTOR, INIȚIATIVA ”PRIMARII PENTRU CREȘTERE ECONOMICĂ”	12
BUNE PRACTICI ÎMPĂRȚĂȘITE DE EXPERȚI LITUANIENI CU TINERI ANTREPRENORI DIN REGIUNEA DE DEZVOLTARE SUD.....	13
CENTRUL ISTORIC AL CHIȘINĂULUI, RENOVAT: PAVAJ DE GRANIT, CIȘMELE ȘI ILUMINAT DECORATIV. CÂT VOR DURA LUCRĂRILE.....	14
ÎN CAPITALĂ VOR FI MONTATE PANOURI DIGITALE CARE VOR ARĂTA TIMPUL DE AȘTEPTARE A TRANSPORTULUI PUBLIC.....	15
UE A FINANȚAT UN PROIECT DE RECONSTRUIRE A COSTUMELOR TRADIȚIONALE. GOSPODINELE DIN VADUL-RAȘCOV AU CONFEȚIONAT PIESE POPULARE PENTRU MUZEU.....	16
PROIECTUL SMURD 2 VA FI IMPLEMENTAT ÎN REPUBLICA MOLDOVA.....	17

ANTREPRENORIATUL SOCIAL STUDIAT ÎN ROMÂNIA DE CĂTRE CALM!

În scopul aprofundării cunoștințelor privind activitatea de antreprenariat social, posibile măsuri de sprijin și încurajare a întreprinderilor sociale și întreprinderilor sociale de inserție, Ministerul Economiei și Infrastructurii, în parteneriat cu Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) a organizat în perioada 24-27 iunie 2019 o vizită de studiu în România pentru membrii Grupului de lucru pentru analiza activității entităților juridice cu statut de întreprindere socială sau întreprindere socială de inserție.

Din partea CALM a participat expertul Cătălina Scorțescu, care este membru al Comisiei Naționale pentru Antreprenariat Social și a Grupului de lucru, alături de reprezentanții autorităților publice centrale și organizațiilor necomerciale care desfășoară activități de antreprenariat social.

Participanții au vizitat întreprinderi sociale cu sediul în județele Iași și Piatra Neamț, s-au întâlnit cu reprezentanți ai autorităților publice locale și instituțiilor de stat responsabile de antreprenariatul social: Mihai Chirică (Primarul mun. Iași), reprezentanți ai Direcției de Asistență Socială (primăria mun. Iași), ai Agenției Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă, ai Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului (jud. Iași), ai Camerei de Comerț și Industrie Iași.

Comisia Națională pentru Antreprenariat Social este un organ colegial creată cu scopul examinării solicitării sau contestațiilor privind atribuirea statutului de întreprindere socială sau întreprindere socială de inserție.

Prima ședință a Comisiei Naționale pentru Antreprenariat Social a avut loc la 13 iunie 2019. În cadrul acesteia a fost ales vicepreședintele Comisiei Naționale pentru Antreprenariat Social

(reprezentant al societății civile) și a fost instituit Grupul de lucru pentru analiza activității persoanelor juridice cu statut de întreprindere socială sau întreprindere socială de inserție.

Serviciul de Comunicare al CALM

ACTIVITATEA CALM ÎN SPRIJINUL COMUNITĂȚILOR LOCALE!

În emisiunea „La Înălțime cu CALM” ce a fost transmisă sâmbătă, 22 iunie, de la ora 10.00, la Eco FM și duminică, 23 iunie, de la ora 14.10, la Jurnal FM, am dezbătut două evenimente importante ce au avut loc: reuniunea Consiliului European al Regiunilor și Municipalităților și constituirea Rețelei Profesionale a specialiștilor în percepere fiscală.

Interlocutorii ediției sunt directorul executiv al CALM [Viorel Furdul](#), experții CALM [Viorel Girbu](#) și [Octav Ivanov](#), percepatorii fiscali Maria Bârsanu, Olga Munteanu și Victor Ciocan. De asemenea, de la Dinu Guțuțui, ales local în Zberoaia, Nisporeni aflăm cine ajută administrațiile locale la implementarea proiectelor în comunități. Vă mulțumim pentru că alegeți să fiți „La Înălțime cu CALM”. Toate emisiunile noastre le găsiți pe site-ul calm.md.

Emisiunea poate fi accesată aici: <http://calm.md/libview.php?l=ro&idc=66&id=5344>

DINU GUȚUTUI, PRIMAR DE ZBEROAI, NISPORENI: „DE REFORMĂ ESTE NEVOIE, DAR NU ACUM!”

Conacele boierești din Republica Moldova ar putea deveni adevărate atracții turistice, dacă s-ar găsi resurse financiare pentru a fi restaurate. O asemenea bijuterie arhitecturală se află în Zberoaia, Nisporeni, iar primarul Dinu Guțuțui încearcă de mai mulți ani să identifice soluții pentru a-l restaura. Cine a sărit în ajutorul autorităților locale de la noi pentru a realiza acest vis, dar și ce părere are alesul local despre o eventuală reformă administrativ-teritorială aflăm din interviul pentru calm.md.

Renovarea conacului este un obiectiv îndrăzneț al autorităților locale din localitate..

Dinu Guțuțui: Conacul ne reprezintă, dacă nu ar fi fost Ștefan Gonata, proprietarul conacului, membru-fondator al Academiei Române, faima localității nu s-ar fi dus în toată republica. El a fost printre primii care a acomodat vița de vie franceză pe meleagurile noastre, în Zberoaia și-a construit conac, avea bibliotecă, avea moară, avea o instalație de tăiat cherestea. Pentru noi este important să-l reabilităm din punct de vedere economic, turistic, deoarece dacă ne-ar vizita turiștii am putea dezvolta mai multe industrii.

Ați încercat să identificați resurse pentru restaurarea acestui conac?

Dinu Guțuțui: Trei ani în urmă am depus la Agenția de Dezvoltare Regională Centru nota conceptuală, am trecut de prima etapă, iar pentru a doua etapă a fost nevoie de proiectul tehnic care costă 1,5 milioane lei. Nu aveam acești bani și renunșasem la acel moment. O altă încercare am făcut în cadrul Programului Operațional Comun 2014-2020. Profitând de faptul că avem o înfrățire cu comuna Gorban, în cadrul căreia intră și Zberoaia de peste Prut. Ambele localități au avut cândva o singură administrație și o singură biserică. Era o trecere pe unde se duceau oamenii de aici la joc, dar și la biserica de acolo. Am depus cerere la biroul de la Iași și a fost nevoie de a

plăti consultantul cu câteva mii de euro, iar pentru că noi avem finanțe puține, această responsabilitate și-a asumat-o colegul din comuna Gorban. Astfel au fost perfectate și depuse toate documentele. A fost aprobat proiectul nostru, urmează să vină reprezentanții de la acest fond de finanțare să vadă dacă într-adevăr este adevărat ceea ce am scris noi în acte.

De ce sumă e nevoie pentru aceste lucrări?

Dinu Guțuțui: Potrivit studiului de fezabilitate efectuat este vorba de 21 milioane de lei pentru restaurarea conacului și a foișorului.

Înțelegem că înfrățirile creează niște oportunități pentru localitățile din RM ...

Dinu Guțuțui: Posibilitățile noastre sunt limitate în ceea ce privește finanțarea din exterior, în România este mult mai simplu la acest capitol. Adesea discut cu primarul din comuna Gorban și îmi spune că nu reușește să cheltuiască toate fondurile și că la ei nu fac nimic pentru comunitățile lor doar cei care nu vor. În România, la capitolul documentație de proiect și procedura este mai ușoară, iar în majoritatea proiectelor europene care sunt destinate României este inclusă și plata pentru proiect. În Programul Operațional Comun sunt aceleași condiții, dacă facem cu banii noștri documentația tehnică, la final de proiect ni se întoarce această sumă.

În afară de restaurarea conacului, aveți create celelalte condiții pentru a atrage turiștii în Zberoaia?

Dinu Guțuțui: Nu avem probleme la capitolul drumuri, urmează să fie finisate lucrările la drumul regional. Am asfaltat drumul până la conac, dar și spre celelalte instituții: Primăria, Casa de Cultură, biserica, Oficiul medicilor de familie etc. Avem în localitate mulți meșteri populari – persoane îndrăgostite de frumos care colectează și păstrează foarte multe lucruri făcute manual: prosoape, broderii, războaie, covoare, am avea ce să le arătăm turiștilor. Satul nostru este foarte ospitalier, de exemplu, vara trecută au venit la noi pentru două săptămâni niște francezi și au fost cazați în condiții bune.

Proiectul de restaurare al conacului ar urma să-l finalizați în următorul mandat...

Dinu Guțuțui: Da, suntem la final de mandat și nu știm ce va fi mai departe, va fi sau nu reforma teritorial-administrativă? Reforma trebuie să aibă loc, dar nu acum, deoarece sunt foarte multe probleme de care va uita în cazul în care vom avea o primărie mai mare. Sunt multe servicii pe care le oferă primăria, cum ar fi certificate, documente și dacă vor fi 3-7 sate împreună, fără a avea o bază de date pe care omul să o poată accesa, dacă va fi nevoie să vină în continuare la primărie, atunci va fi greu. Pentru canalizare, apeduct și gunoiștile autorizate ar trebui această reformă deoarece, cu cât mai multe localități vor fi împreună, cu atât mai ușor va fi de soluționat aceste probleme. Chiar UE când oferea asemenea finanțări avea condiții ca în calitate de beneficiari trebuie să fie 5 - 10 mii de beneficiari. Evident că trebuie această reformă, dar nu chiar acum.

Ce rol are CALM-ul în activitatea administrației publice locale?

Dinu Guțuțui: Unul important. În primul rând, mă bucur că la CALM am posibilitatea să mă întâlnesc cu colegii. Este un loc unde poți să faci schimb de experiență, să beneficiezi de o consultație, suntem informați despre noile legi și hotărâri de guvern.

Ce alte priorități ați avea pentru al doilea mandat?

Dinu Guțuțui: Am început mai multe lucruri pe care îmi doresc să le finisăm. Mai sunt porțiuni de drum care necesită pietruire, am început construcția unui nou cimitir și a unei capele, deoarece cel vechi deja nu mai are spațiu. Am realizat iluminarea stradală în proporție de 95%, am dublat debitul la apă, dar când e secetă se mai resimte lipsa acesteia.

Vă mulțumim!

EVOLUȚIA VENITURILOR BUGETELOR LOCALE DENOTĂ EȘECUL ÎN DOMENIUL DESCENTRALIZĂRII DIN ULTIMII ANI DIN ȚARĂ

Studiul elaborat recent de Centrul analitic independent Expert-grup având ca temă "Autonomia financiară în Republica Moldova: evoluția veniturilor bugetelor locale" denotă eșecul imens al guvernărilor din perioada precedentă în domeniul descentralizării. Astfel, concluziile acestui studiu indică asupra faptului că în bugetul de stat se colectează mai multe resurse decât sunt cheltuite pentru îndeplinirea atribuțiilor guvernului central, iar din toate componentele bugetului public național, dependența față de transferurile din bugetul de stat a bugetelor locale este cea mai mare, fiind de ordinul a 70%. În perioada de după 2014, dependența APL față de transferurile din bugetul de stat a crescut, în consecință performanța la capitolul autonomiei financiare chiar s-a diminuat, deși Moldova a beneficiat în această perioadă de suportul comunității internaționale în ajustarea legii finanțelor publice locale și a avut aprobată o strategie în domeniul descentralizării. Veniturile proprii ale APL sunt inadmisibil de joase în raport cu necesitățile la nivel de localitate.

Despre aceste realități triste care caracterizează domeniul descentralizării în Republica Moldova a scris anterior și CALM atât în adresa autorităților, cât și pentru publicul larg, menționând starea precară a reformelor în domeniul impozitării bunurilor imobiliare care stagnează de la începutul anilor 2000. Similar, CALM a atras atenția asupra performanței joase la capitolul descentralizării sub aspect regional a Republicii Moldova, fapt confirmat de Raportul privind indicatorii descentralizării fiscale pentru Europe de Sud-Est, elaborat de NALAS.

Totuși, ținem să menționăm că studiul în cauză conține o eroare metodologică importantă, care este în măsură să inducă în eroare opinia publică și implicit să aducă o contribuție nefastă asupra proceselor de descentralizare din țară. Astfel, analiza datelor fiscale și bugetare conținută de acest studiu face referință la o medie pe raioanele Republicii Moldova, nefiind făcută diferențierea dintre autoritățile publice locale de nivel unu și respectiv autoritățile publice locale de nivel doi. Or, rolul și competențele APL de nivel unu și doi sunt diferite. Abordarea de ansamblu a APL de ambele nivele într-un final exclude din analiză situația APL de nivel unu, fiind ignorat implicit și principiul subsidiarității care este într-un final la baza proceselor de descentralizare. De altfel, legislația națională conține prevederi diferite privind formarea veniturilor bugetelor satelor, comunelor, orașelor, orașelor reședință de raion, municipiilor și raioanelor, precum și pentru bugetul unității teritoriale autonome cu statut juridic special. Astfel, o analiză obiectivă a evoluțiilor în domeniul veniturilor bugetelor locale trebuie să ia în considerație aspectele menționate mai sus și să aducă o evaluare a situației la acest capitol pe tipurile de unități administrativ-teritoriale organizate pe teritoriul Republicii Moldova.

Expertul CALM Viorel Gîrbu

[SITE-UL WWW.SERVICIICOMUNALE.MD](http://WWW.SERVICIICOMUNALE.MD) OFERĂ POSIBILITATEA DE MĂSURARE COMPARATIVĂ A PERFORMANȚEI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE (APL) ÎN FURNIZAREA SERVICIILOR DE GOSPODĂRIE COMUNALĂ!

SERVICII PUBLICE DE GOSPODĂRIE COMUNALĂ

în municipii și orașe

Asociația pentru Democrație Participativă ADEPT a dezvoltat un instrument de măsurare comparativă a performanței administrației publice locale (APL) în furnizarea serviciilor de gospodărie comunală în baza unui set extins de indicatori pentru serviciul de aprovizionare cu apă, canalizare, salubritate, iluminat public stradal și transport public de pasageri.

Pornind de la premisa că calitatea serviciilor de gospodărie comunală este determinată atât de eforturile sustenabile ale autorităților, transparența și eficiența acestora, cât și de cererea din partea comunității - portalul www.serviciicomunale.md vine să ofere informații bazate pe date cantitative despre toți acești factori dar și încurajează o mai mare participare a cetățenilor în procesul de monitorizare a performanței APL.

Portalul și instrumentul de comparare a performanței APL este un prim demers de acest gen în Republica Moldova și prezintă rezultatele testării unui șir de indicatori pentru măsurarea eficienței, accesibilității, calității și rentabilității serviciilor furnizate locuitorilor orașelor și municipiilor.

Scopul Asociației este de a elabora și promova mecanisme viabile de măsurare a performanței în furnizarea de servicii publice locale, astfel încât aplicarea sistematică a acestor mecanisme să ducă la creșterea calității și eficienței serviciilor prestate cetățenilor.

Pe www.serviciicomunale.md puteți genera comparații între localități pe diferite servicii sau pe indicatori separați. De asemenea, site-ul prezintă și topuri ale localităților în baza performanței cumulative pentru fiecare serviciu. Toate datele și informațiile prezentate pe site reies din datele furnizate de autoritățile locale și descriu situația anului 2017. ADEPT a efectuat investigații suplimentare pentru verificarea datelor obținute de la primării, și unde a fost posibil aceste date au fost revăzute și corectate. Mai multe detalii găsiți aici: https://www.serviciicomunale.md/ro/despre-proiect?fbclid=IwAR2xT-ShIEFdglLtxyrz5ybITFwiCKQPOi8_5yyqWhimc2v6_T6tAYZIF8A

LA GIURGIULEȘTI A FOST MARCATĂ ZIUA DUNĂRII

Sâmbătă, 29 iunie 2019, în scuarul Primăriei Giurgiulești, raionul Cahul, a fost organizat un eveniment public pentru a marca Ziua Dunării. Un program de activități informative și culturale, expoziții în aer liber au avut scopul de a prezenta proiectele finanțate din programe internaționale destinate macroregiunii Dunării, dar și de a spori atenția opiniei publice asupra necesității protejării bazinului acestui fluviu și de a reliefa îndatoririle și responsabilitățile în vederea prevenirii poluării apelor cu substanțe periculoase mediului și sănătății populației. Evenimentul a fost organizat de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, primăria satului Giurgiulești, compania Danube Logistics și proiectul Inițiativa pentru Apă a Uniunii Europene (EUWI+).

La sărbătoarea consacrată Zilei Dunării au participat Ministrul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Georgeta MINCU împreună cu Ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova, Peter MICHALKO, reprezentanți ai Agenției "Apele Moldovei", Agenției de Mediu, Inspectoratului pentru Protecția a Mediului, autorităților publice locale, societății civile și populația locală.

În mesajul adresat tuturor participanților, Ministrul Georgeta MINCU a vorbit despre importanța protecției resurselor naturale, despre suportul partenerilor de dezvoltare în protecția mediului și a subliniat că: "Apa este ea de-a doua resursă naturală importantă de pe planetă. Fără apă nu supraviețuiește nimeni și nimic. Este important ca noi oamenii, cei mai mari utilizatori de apă de pe planetă, să exploatăm și să utilizăm rațional, dar mai ales să depunem eforturi pentru a proteja resursele de apă. Să creăm și să implementăm un management eficient al deșeurilor, să construim rețele de canalizare și stații de epurare, să dezvoltăm sisteme de monitorizare a calității mediului, să dăm dovadă de responsabilitate față de mediu și societate. Pentru acestea

trebuie să muncim zi de zi împreună. Mulțumim partenerilor de dezvoltare pentru că ne ajută să aducem standardele europene de calitate la noi în țară”.

În același context, Ambasadorul UE în Republica Moldova, Peter MICHALKO a menționat: "Vin turiști din alte țări dunărene, iar odată cu aceasta se dezvoltă economia locală, este bine și că fluxul produselor importate și exportate este posibil prin portul Giurgiulești, astfel există conexiunea cu transportul maritim și riveran din Europa”.

Ziua Dunării este marcată anual pe 29 iunie, începând cu anul 2004, când statele situate în Bazinul Dunării (Austria, Bulgaria, Croația, Republica Cehă, Germania, Ungaria, Republica Moldova, România, Republica Slovacă, Slovenia și Ucraina), precum și Comisia Europeană, au semnat la Sofia (Bulgaria), Convenția privind cooperarea pentru protecția și utilizarea durabilă a fluviului Dunărea. Republica Moldova a ratificat Convenția prin Hotărârea Parlamentului Nr. 323 din 17.03.1999.

Astfel, 19 țări din Bazinul Hidrografic al fluviului Dunării sărbătoresc Ziua Dunării, cu scopul de a atrage atenția opiniei publice și a factorilor de decizie privitor la importanța râului Dunărea pentru dezvoltarea social-economică a macro-regiunii și necesitatea protecției fluviului.

Sursa: <http://madr.gov.md>

CUM PUTEM ASIGURA MOBILITATEA URBANĂ SUSTENABILĂ ÎN CAPITALĂ? EXPERTUL IPRE A ANALIZAT SUBIECTUL!

Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE) a desfășurat, astăzi, cea de-a 10-ea audiere publică pentru Chișinău pe subiectul reformei administrației publice din mun. Chișinău și anume subiectul dezvoltării mobilității urbane sustenabile în Capitală, transmite CURENTUL.

Politica publică, elaborată și prezentată de Victor Chironda, propune să examineze situația mobilității în mun. Chișinău prin identificarea și sintetizarea problemelor în domenii specifice, cum ar fi: planificarea mobilității urbane, managementul traficului, capacitatea de constrângere a respectării regimului de parcare, cercetarea și analiza sistematică a indicatorilor de mobilitate.

Potrivit expertului, pe parcursul ultimilor 25 de ani, orașul și municipiul Chișinău se dezvoltă, de facto, urmărind din inerție niște principii de planificare urbană depășite, în baza unei documentații urbanistice incomplete și în lipsa unei viziuni de dezvoltare și a unor documente de dezvoltare strategică și durabilă. În rezultat, dezvoltarea urbei și, respectiv, a mobilității urbane, este una haotică, ghidată de interesul financiar privat, slab reglementată și totalmente neplanificată.

Analiza situației în acest domeniu arată că, în Chișinău potențialul practicii de gestionare a traficului în regim real este foarte puțin valorificat. Din 181 de obiecte de semafoare instalate în oraș, doar 115 sunt semafoare dirijate, dintre care 73 de obiecte dirijate prin semnal radio, 20 obiecte prin linie de legătură fizică și doar 22 obiecte dirijate prin semnal GSM (semafoare inteligente) și sunt conectate la un sistem de gestionare a obiectivelor de semafor.

Conform recomandărilor europene, un plan de mobilitate urbană durabilă urmărește să creeze un sistem de transport urban care să aibă următoarele obiective:

Să asigure că tuturor cetățenilor li se oferă opțiuni de transport care permit accesul la destinații și servicii esențiale;

Să îmbunătățească siguranța și securitatea deplasării în oraș;

Să reducă poluarea sonoră și a aerului, emisiile de gaze de seră și consumul de energie;

Să îmbunătățească eficiența și rentabilitatea transportului de pasageri și mărfuri;

Să contribuie la creșterea atractivității și calității mediului urban și a designului urban în beneficiul cetățenilor, economiei și societății în general.

Astfel, expertul recomandă:

Completarea Legii privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului cu includerea expres în lege a normelor ce reglementează procesul de elaborare/aprobarea a PMUD în calitate de document complementar PUG.

Completarea Legii privind administrația publică locală și a Codul Contravențional al RM cu prevederi privind înzestrarea autorităților locale cu atribuții de constatare a încălcărilor legate regimul de parcare, infrastructura de transport public și reglementările de construcție și amenajare urbană.

Modificarea Regulamentului și Organigramei Direcției Transport Public și Căi de Comunicație a CMC prin oferirea atribuțiilor de gestionare și control al traficului urban și organizarea transportului public municipal în calitate de serviciu public de gospodărie comunală, cu tot lanțul de responsabilități care le revin.

În cadrul proiectului vor fi organizate 12 audieri publice în cele 3 sectoare: servicii publice, transport public și reforma administrației din mun. Chișinău.

Sursa: www.curentul.md

REUNIUNEA COMITETULUI DIRECTOR, INITIATIVA "PRIMARII PENTRU CREȘTERE ECONOMICĂ"

La 25 iunie curent, în Tbilisi, Georgia, în cadrul Inițiativei "Primarii pentru Creștere Economică", s-a desfășurat Reuniunea Comitetului Director, unde au fost prezentate realizările și istorii de succes, beneficiile, elementele motivaționale pentru fiecare semnatar în parte, precum și oportunitățile ulterioare de asistență tehnică.

Din partea Republicii Moldova, prezenți la activitate au fost Lilian Danilov, Coordonator pentru Republica Moldova, Valentina Casian, Vicepreședinte CALM, primar de Strășeni, Igor Malai, Șef Direcție Politici de Dezvoltare Regională, MADRM. Evenimentul a întrunit reprezentanți ai Sectorului Politică Europeană de Vecinătate și Negociere pentru Extindere, Comisia Europeană, Managerul și Coordonatorul de Program, precum și coordonatorii din țările Parteneriatului Estic.

Menționăm că, Inițiativa primarilor pentru creștere economică sprijină orașele din Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Moldova și Ucraina pentru a facilita creșterea economică, îmbunătățirea mediului de afaceri local, atragerea investițiilor pentru o dezvoltare economică durabilă. Astfel, administrațiile locale sunt poziționate în mod unic pentru a iniția și a pune în aplicare acțiuni de jos în sus pentru a facilita creșterea economică.

Municipiul Strășeni are statutul de Membru Activ în cadrul Inițiativei UE "Primarii pentru Creștere Economică", ce confirmă aprobarea Planului de Dezvoltare Economică Locală de către Banca Mondială.

Sursa: www.facebook.com

**BUNE PRACTICI ÎMPĂRTĂȘITE DE EXPERTI LITUANIENI CU TINERI ANTREPRENORI DIN
REGIUNEA DE DEZVOLTARE SUD**

Rețeaua de Transfer Tehnologic a Moldovei, partener în cadrul proiectului Enterprise Europe Network (EEN), împreună cu Centrul de Inovare Lituanian (EEN Lituania) și Agenția de Dezvoltare Regională Sud a organizat astăzi, 26 iunie 2019, un atelier de lucru tematic la nivel național cu genericul: „Participarea tinerilor la dezvoltarea rurală. Posibilități de export în cadrul proiectului EEN”.

La eveniment au fost prezenți reprezentanți ai mediului antreprenorial, organizații de suport în afaceri, reprezentanți ai instituțiilor de cercetare și tineri antreprenori.

Experții lituanieni au discutat despre posibilitățile de export în cadrul proiectului menționat, implicarea tinerilor în antreprenoriat și dezvoltarea rurală; tehnologii în agricultură – 2030: tendințe globale; digitizarea în industrie; instrumente de sprijin a afacerilor în Lituania – cele mai bune practici și oportunități pentru companiile din Moldova; inovațiile – calea spre succes!

Atelierul a fost binevenit pentru tinerii antreprenori, care s-au arătat dispuși să colaboreze cu experții lituanieni în scopul extinderii activităților de antreprenoriat, iar Arturas Jakubavicius – Șef al departamentului pentru servicii de suport în inovare în cadrul Centrului de Inovare Lituanian, și-a împărtășit experiența în domeniu cu toți cei prezenți și s-a declarat deschis pentru colaborare, susținere și ghidare a tinerilor interesați.

Sursa: <http://adrsud.md>

CENTRUL ISTORIC AL CHIȘINĂULUI, RENOVAT: PAVAJ DE GRANIT, CIȘMELE ȘI ILUMINAT DECORATIV. CÂT VOR DURA LUCRĂRILE

Centrul istoric al Chișinăului, în perimetrul străzilor Maria Cebotari – str. Alexei Șciusev – str. Sfatul Țării – str. Mihail Kogălniceanu, va fi reabilitat în următoarele trei luni.

Startul lucrărilor a fost dat la data de 24 iunie 2019, iar autoritățile locale afirmă că aici va fi instalat iluminat nocturn decorativ, vor fi amenajate trotuarele, mobilierul urban, precum și locurile pentru parcare auto. Totodată, în zonă vor apărea rampe pentru persoane cu mobilitate redusă, iar în preajma trecerilor pietonale - pavaj tactil.

De asemenea, aici urmează a fi reabilitate zonele verzi și instalate cișmele.

Conform proiectului, circa 2 800 de metri pătrați de trotuare vor fi amenajate în pavaj de granit, vor fi montați 580 de metri liniari de borduri noi, iar pe întreg perimetrul vor fi instalați 39 de piloni pentru iluminarea zonei pietonale.

Și fațada Muzeului Național de Etnografie și Istorie Naturală din str. Mihail Kogălniceanu 82 urmează a fi iluminată decorativ, cu 64 de corpuri de iluminat.

Costul lucrărilor de reamenajare a zonei pietonale din centrul istoric al capitalei este de circa 3 milioane de lei, surse prevăzute în bugetului municipal pentru anul 2019.

Sursa: www.ziarulnational.md

ÎN CAPITALĂ VOR FI MONTATE PANOURI DIGITALE CARE VOR ARĂTA TIMPUL DE AȘTEPTARE A TRANSPORTULUI PUBLIC

Din toamna acestui an, în stațiile de așteptare a transportului public din capitală vor fi instalate panouri informative digitale. Cu ajutorul acestora, călătorii vor putea urmări peste cât timp în stație va ajunge o anumită rută de troleibuz sau autobuz, transmite MOLDPRES.

Solicitat de agenție, Dorin Ciornîi, director al Regiei Transport Electric Chișinău (RTEC), a declarat că la prima etapă vor fi instalate circa 50 de panouri digitale. Acestea vor funcționa în stațiile din principalele noduri rutiere, acolo unde numărul călătorilor este mai mare.

Pe lângă asta, va fi dezvoltată și o aplicație mobilă, cu ajutorul căreia pasagerii vor putea afla în cât timp va sosi în stație troleibuzul sau autobuzul pe care îl așteaptă. „Îmi doresc ca printr-o aplicație simplă, fiecare locuitor al municipiului să poată să vadă în cât timp vine transportul, ca să nu stea în stații să aștepte. Dar și noi să putem face un grafic sau o hartă virtuală a transportului public cum circulă, intervalele de timp, unde avem zone mai problematice, astfel încât să creăm un serviciu public mai confortabil locuitorilor din municipiul Chișinău. Sistemul prevede și instalarea monitoarelor în stații”, a afirmat primarul general interimar al capitalei, Ruslan Codreanu.

Anterior, în câteva stații de așteptare din capitală au fost instalate în regim de testare patru panouri electronice pe care erau afișate date privind timpii de așteptare a transportului public.

Sursa: [Moldpres](#)

**UE A FINANȚAT UN PROIECT DE RECONSTRUIRE A COSTUMELOR TRADITIONALE.
GOSPODINELE DIN VADUL-RAȘCOV AU CONFECTIONAT PIESE POPULARE PENTRU MUZEU**

Mai multe gospodine din satul Vadul-Rașcov, raionul Șoldănești, au participat la un proiect de reconstituire a straielor naționale, finanțat de Uniunea Europeană. Costumele renovate au fost recent expuse în Casa-muzeu a regretatului poet Dumitru Matcovschi, transmite MOLDPRES.

La confecționarea pieselor s-a folosit pânză de in natural, ață de bumbac și lână naturală. Catrințele și brâiele au fost țesute de o meșteriță populară din satul Lozova, raionul Strășeni. Iile au fost reproduse de trei locuitoare din Vadul-Rașcov, raionul Șoldănești, și din comuna Rașcov, amplasată în stânga Nistrului. Lucrările au fost ghidate de Varvara Buzilă, expert în etnografie.

Cămașa pentru femei are altiță, iar mai sus de aceasta este cusut arborele vieții – simbolul veșniciei tinereții și al vieții fără de moarte, urmat de ornamentul jemnei – pâinea mirilor, simbolul belșugului. Încrețul, ornamentația mânecii între altiță și râuri, este cusut în forma brazdelor de aur, iar pe piept și pe spate sunt reprezentate râuri cu flori stilizate. Este o cămașă de mireasă. S-a încercat realizarea unei replici cât mai fidele originalului.

Cămașa pentru bărbații din Vadul-Rașcov este o cămașă de tip tunică. Cea mai valoroasă compoziție ornamentală, cusută după tradiție, este amplasată la umăr și reprezintă pământul înconjurat de ape. Culoarele ațelor fac trimitere la semnificația pământului și a apelor.

Proiectul „Comorile stâncilor nistrene” a fost realizat de AO „Casa de acasă” din satul Vadul-Rașcov, raionul Șoldănești, în parteneriat cu un grup de inițiativă din satul Rașcov, stânga Nistrului. Colaborarea a fost susținută financiar de Uniunea Europeană în cadrul Programului „Măsurile de promovare a încrederii”, implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare.

Sursa: www.moldpres.md

PROIECTUL SMURD 2 VA FI IMPLEMENTAT ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Inspctoratul General pentru Situații de Urgență al MAI, în parteneriat cu instituții de profil din România și Republica Moldova va implementa activitățile proiectului SMURD 2 în perioada anilor 2019 - 2022.

Proiectul transfrontalier SMURD 2, valoarea totală a căruia este de 10 milioane de euro, prevede reconstrucția și operaționalizarea a două puncte de operare SMURD în localitățile Ungheni și Cantemir, precum și construcția a patru platforme autorizate de aterizare - decolare pentru elicopterele SMURD in preajma a 4 spitale din republică, Chișinău, Bălți, dar și Cahul.

Calitatea actului de intervenție a echipajelor SMURD, formate din medici, asistenți medicali și paramedici va fi îmbunătățită prin achiziționarea a circa paisprezece autospeciale dotate cu echipamentul medical performant pentru acordarea primului ajutor calificat și transportarea pacienților la spital, dar și pentru efectuarea lucrărilor de descarcerare și salvare. Totodată, se planifică îmbunătățirea cadrului juridic privind desfășurarea intervențiilor transfrontaliere.

Faza a doua a proiectului din cadrul Programului Operațional Comun al Uniunii Europene va consolida cooperarea bilaterală a serviciilor de urgență din Republica Moldova și România, asigurând o reacționare promptă la intervențiile transfrontaliere în caz de urgențe medicale. Proiectul SMURD 2 este finanțat de Uniunea Europeană prin intermediul Instrumentului European de Vecinătate și va fi implementat în următoarele 36 luni.

Sursa: www.realitatea.md